

တိုင်းရင်းသားမဲဆန္ဒရှင်များ မဲပေးခွင့် ဆုံးရှုံးကြရမည့် ၂၀၂၀ မြန်မာ့ရွေးကောက်ပွဲ

အက်ရှ်လေ ဆောက်သ် - ရော့ဘတ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉၊ ၂၀၂၀

ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော အရေအတွက်အားဖြင့် သန်းချီ ရှိသည့် တိုင်းရင်းသားမဲဆန္ဒရှင်များ၏ ဆန္ဒမဲများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုခြင်းသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြုလုပ်မည့် ရွေးကောက်ပွဲ၏ တရားဝင်မှုကို ချိနဲ့စေမည် ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ (တစ်ခုတည်း) တွင် (ပင်) မြန်မာနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်သူ ၃ သန်းခန့် ရှိပြီး ယင်းရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအပေါ် မှီခိုနေရသည့် မိသားစုဝင်အရေအတွက် တစ်သန်းခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာထိုင်းအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားမှာ ၂ သန်းခန့် ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအများစုမှာ မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ရှမ်း အစရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာအောင် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိလာခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများ၊ အကြမ်းဖက်မှုများ၏ ဒဏ်ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများက ပိုမိုဆိုးဝါးစွာ ခံစားလာခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ မူလလက်ဦး နေထိုင်ရာ ရပ်ရွာဒေသများအတွင်း အသက်မွေးလုပ်ကိုင်စားသောက်ရန်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ဆက်လက် အသက်ရှင်နေထိုင်ရန် ခက်ခဲလွန်းသည့်အတွက် မည်သည့်အခြေအနေမျိုးက လက်ကမ်းကြိုနေမည်ကို မသိရသော်လည်း အိမ်နီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံသို့ အရဲစွန့် ထွက်ခွာလာခဲ့သူများမှာ အများစုဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် [ပြည်ပနေ \(မဲပေးခွင့်ရှိသူ\) မြန်မာနိုင်ငံသား ၂၀၀၀၀ ဦးသာ မဲပေးခဲ့ကြပြီး](#) ယင်းတို့အနက် ၁၉၀၀၀ ဦးမှာ စင်္ကာပူနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်သည်။ ဘန်ကောက်မြို့နှင့် မြန်မာကောင်စစ်ဝန်ရုံး ရှိသည့် ချင်းမိုင်မြို့တို့မှ ဆန္ဒမဲပေးခဲ့ကြသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား အရေအတွက်မှာ ၆၀၀ မျှသာ ရှိခဲ့သည်။ ပြည်ပရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတို့၏ မဲပေးပိုင်ခွင့် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဆုံးရှုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှုအောက် နှစ်ပေါင်း ကြာရှည်

ရှိလာခဲ့ပြီးမှ ၂၀၁၅ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် NLD (အမတ်ထိုင်ခုံနေရာအများစုတွင်) အနိုင်ရရှိခဲ့ရာ လူအများစုအတွက် အလွန်အမင်း အားတက်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ယင်းရွေးကောက်ပွဲတွင် “ရွှေပြောင်းအလုပ်သမားမြောက်များစွာ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်” ဟူသည့်အချက်မှာ သတိမူပြောဆိုသူ နည်းပါးခဲ့သည့် အချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အားတက်စရာအခိုက်အတန့်များအကြား တိမ်မြုပ်သွားခဲ့သည့် အချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

တရားမျှတမှုကို ဆောင်ကျဉ်းနိုင်ရန်နှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအသိုင်းအဝိုင်းများကြားအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များအပေါ်ပိုမို ယုံကြည်လက်ခံလာကြစေရန် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲများသည် လွတ်လပ်ပြီး မျှတသည့် ရွေးကောက်ပွဲများအဖြစ် တွေ့မြင်ခွင့်ရရန် အလွန်ပင် အရေးကြီးပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် UEC အနေဖြင့် ပြည်ပနေ မြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများ မဲပေးနိုင်ကြရန် အစီအမံများ ထားရှိဆောင်ရွက်သင့်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များရှိ မြန်မာသံရုံးများတွင် မဲပေးနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ ကျောသားရင်သား မခွဲခြားဘဲ အားလုံးပါဝင်နိုင်ခွင့်ကို အထူး အလေးထားသည့် ရွေးကောက်ပွဲအဖြစ် မြင်တွေ့လိုပါက UEC ၏ အစီအစဉ်များသည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လွှမ်းခြုံသင့်ပြီး၊ ၎င်းတို့ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာနေရာများနှင့် လွန်စွာမဝေးသည့် နေရာဌာနများတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ မဲပေးနိုင်အောင် စီစဉ်ခွင့်ပြုခြင်းမျိုး ဖြစ်သင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပင်ရင်းအလုပ်ဌာနမှာ (ထိုင်းနိုင်ငံ) ဘန်ကောက်မြို့တွင်း မဟုတ်ပါက ယင်းသို့သွားရောက်မဲပေးရန်မှာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် အကုန်အကျများသည့်၊ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်နိုင်ချေ၊ အန္တရာယ်အခက်အခဲကျရောက်နိုင်ချေရှိသည့် အနေအထားမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် အထက်ပါ အစီအစဉ်မျိုး စီစဉ်ပေးသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့သော အစီအမံမျိုး ပြုလုပ်ပေးထားခြင်း မရှိပါက၊ လူပေါင်းသန်းနှင့်ချီ မဲပေးပိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးကြရမည် ဖြစ်ပြီး ဤအချက်က ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအပေါ် သိသာထင်ရှားစွာ သက်ရောက်မှု ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။ (အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း) ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအများစုမှာ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖြစ်ကြသည့်အတွက် လက်ရှိအစိုးရဖြစ်နေသည့် NLD ပါတီမှ မဟုတ်သည့် အမတ်လောင်းများကို ဆန္ဒမဲပေးနိုင်သည့် အလားအလာရှိနေသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ မဲပေးပိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးကြရခြင်းသည် (ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာမျှတမှုအတွက် ကြီးမားသည့်) အဟန့်အတား တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဤအနေအထားကို ပိုမိုဆိုးရွားသွားစေသည့်အချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်တွင်း
ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်သူများအား ၎င်းတို့ ဝင်ရောက်ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာ ဒေသများတွင်
သုံးလနှင့်အထက် နေထိုင်လာခဲ့ပါက ယင်းသက်ဆိုင်ရာဒေသများတွင်ပင် မဲပေးခွင့်ပြုမည်ဟူသည့်
(ရွေးကောက်ပွဲ) စည်းမျဉ်းဥပဒေအသစ်များ ရှိလာပြီ ဟူသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့
ပင်ရင်းနိုင်ငံတွင် အသက်ရှင်နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် အဆင်မပြေသည့်အတွက်
မူရင်းဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူပေါင်းမြောက်များစွာ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့
ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်ရမှုများ ရှိနေသည့် ဒေသများသို့ ၎င်းတို့ အစဉ်တစိုက် နေထိုင်လာခဲ့ခြင်း
မရှိသည့်တိုင် ဗမာလူမျိုးရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများက အလုံးအရင်းဖြင့်
ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်လာမည်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ အလုံးအရင်းဖြင့်
အသစ်ဝင်ရောက်လာသူများသည် သက်ဆိုင်ရာဒေသများအတွင်းရှိ
ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုလူဦးရေကို ကျော်လွန်သွားနိုင်မည့် အန္တရာယ်ကိုလည်းကောင်း၊
ထိုမှတစ်ဆင့် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအား ပြောင်းပြန်လှန်လိုက်နိုင်မည့် အနေအထားမျိုးကို
လူမျိုးစု/လူနည်းစုပါတီများအနေဖြင့် စိုးရိမ်လျက်ရှိနေကြသည်။

၂၀၀၈ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေထဲတွင် ချို့ယွင်းချက်များနှင့် ပြဿနာများစွာ ရှိနေလင့်ကစား၊
တရားဝင်နိုင်ငံရေးစနစ်အတွင်း ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာပြည်သူလူထုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို
ကိုယ်စားပြုနိုင်ရန် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေကြသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နိုင်ငံရေးပါတီများကို ကျွန်ုပ်တို့
ဂုဏ်ပြုသင့်ကြပါသည်။ (တကွတပြားဖြစ်နေကြသည့်) မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကချင် နှင့်
ချင်းနိုင်ငံရေးပါတီများတို့အနေဖြင့် များမကြာမီ အချိန်များအတွင်းက တစ်ပါတီတည်းအဖြစ်
ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည့်အတွက် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအတွင်း ၎င်းတို့
ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရာတွင် အခြေအနေကောင်းများ ရရှိလာနိုင်ချေ ရှိပါသည်။ (လက်ရှိ)
အများစုဖြစ်သည့် အမတ်အရေအတွက်ထက် အနည်းငယ် ပိုနည်းနိုင်ချေရှိသော်လည်း
(တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ၂၀၂၀) ရွေးကောက်ပွဲကို NLD ပါတီကပင် နိုင်နိုင်ချေများသော်လည်း
တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၄ ခုအနက်အချို့တွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများက နိုင်ငံရေးအာဏာ၏ မျှချေကို
ထိန်းကြောင်းနိုင်သည့် အလားအလာရှိပါသည်။

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲကာလများအတွင်း အချို့သော မဲဆန္ဒနယ်မြေများ (သို့မဟုတ်
မဲဆန္ဒနယ်မြေအခွဲများ) တွင် လုံခြုံရေးအကြောင်းပြု၍ တပ်မတော်နှင့် UEC တို့က ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို

ကန့်သတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တပ်မတော်နှင့် UEC တို့က လုံခြုံရေး စိတ်မချရဟုဆိုကာ မဲပေးခွင့် ကန့်သတ်ခဲ့သည့် မဲဆန္ဒနယ်မြေများအားလုံးသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ အဓိက နေထိုင်ကြသည့် နေရာဒေသများ ဖြစ်သည့်အတွက် ဤကဲ့သို့သော မဲပေးခွင့်ကန့်သတ်ချက်များက တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ငံရေးကို ထပ်မံလျော့ကျစေနိုင်မည့် အချက်များ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည်။

ပါတီကို အားပေးထောက်ခံခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ နိုင်ငံရေးအာဏာကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်သူနေရာတွင် တပ်မတော်အား ဖယ်ရှားနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ယူဆခဲ့ကြသည့်အတွက် ယခင်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် NLD ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဝင် ပြည်သူများက မဲပေးခဲ့ကြရာ ယခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲသည် (အလျင်ရွေးကောက်ပွဲထက်) ပိုမိုစိတ်ဝင်စားရန်ကောင်းသကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ၌ တိုင်းရင်းသားမဲဆန္ဒရှင်များသာ မဲပေးခွင့် (အမှန်တကယ်) ရရှိမည်ဆိုလျှင် အများစုအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများကိုသာ ရွေးချယ်မဲပေးနိုင်ချေ အများကြီး ရှိပါသည်။ ဤအချက်သည် အလျင်က တစ်ခုထက်ပိုသည့် ပါတီဝင်များအနေဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာမှ ယခုအခါ တစ်ခုတည်းသော ပါတီနာမည်အောက်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နိုင်ငံရေးပါတီများ ပေါင်းစည်းဝင်ရောက် အရွေးကောက်ခံမည့် မဲဆန္ဒနယ်မြေများတွင် ပိုမို ဖြစ်လာနိုင်ချေရှိသည့် အလားအလာဖြစ်သည်။

သို့သော် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ရောက်ရှိနေကြသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ မဲပေးခွင့်ရရှိနိုင်ကြရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ မပြုလုပ်နိုင်ပါက ကျင်းပပြုလုပ်တော့မည့် ရွေးကောက်ပွဲများ၏ တရားဝင်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ယင်းရွေးကောက်ပွဲများအပေါ် ယုံကြည်အားထားရမှုသည်လည်းကောင်း ပျောက်ဆုံးသွားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ မျှတမှု မရှိသည့် ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် အချို့သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဝင်နိုင်ငံသားများကို (ဆက်လက်) ဖယ်ကြဉ်ထားပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရွေးကောက်ခံဒီမိုကရေစီစနစ် (အသုံးဝင်သည် ဟူသည့်အချက်ကို) လက်ခံရန် ခဲယဉ်းလာနိုင်ပါသည်။ လာမည့် နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ချေရှိသည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင် လိုအပ်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရန် နိုင်ငံရေးအရရော၊ စီမံကွပ်ကဲမှုနိုင်မှု အနေအထားအရပါ UEC တွင် မြင်သာသည့် အခက်အခဲများစွာလည်း ရှိနေသည်။ (သို့သော်) ယင်းကဲ့သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ထိထိရောက်ရောက် မပြုလုပ်နိုင်ပါကလည်း များစွာသော မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် ယုံကြည်အားထားစရာ ရွေးကောက်ပွဲများကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ အက်ရှ်လေ ဆောက်သ် သည် လွတ်လပ်စွာရပ်တည်သည့် အလွတ်တန်း စာရေးဆရာ / သုတေသီ / အတိုင်ပင်ခံ / ချင်းမိုင်တက္ကသိုလ်မှ သုတေသနပညာရှင် တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာ အက်ရှ်လေ ဆောက်သ် ရေးသားသည့် စာအုပ်နှင့် စာတမ်းအများစုကို www.AshleySouth.co.uk တွင် သွားရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။